עיט העץ

בארץ אחת, במדינה אחת חי מלך גדול. היו לו משרתים רבים ולא רק פשוטים, אבל בעלי מקצוע שונים, נגרים, חייטים, כדרים ועוד. כי המלך אהב ללבוש בגדים מחויטים היטב, לראות פסלי עץ באולמות הארמון שלו, לאכול מכלים יפים.

בעלי מלאכה היו באים תמיד בבוקר לפני חדרו של המלך וחיכו לקבל ממנו משימות ליום העבודה. ויום אחד קרה שנפגשו שניים, נגר חורט עץ וצורף חפצי זהב, והתחילו להתווכח של מי המקצוע חשוב וקשה יותר.

צורף הזהב אמר:

"המלאכה שלך קלה. אתה יושב מול בול עץ וחורט בו בסכין. אני חייב לעבוד בזהב יקר, ולעשות ממנו חפצים מסובכים."

והנגר עונה:

לא קשה לעשות דברים מזהב, כשהזהב בעצמו יקר.
אבל תנסה לעשות מעץ פשוט דבר שיקסים את כולם.
לכן מלאכתי חשובה יותר.

הם התווכחו ורבו, וכמעט למעשי ידיים הגיעו, אך אז יצא מחדרו המלך. הוא שמע את הויכוח, חייך ואמר:

"תעשו לי דבר מה מיוחד: אתה מזהב, אתה מעץ.
אבדוק את מה שתעשו ואז אוכל להחליט מי מכם בעל מלאכה טוב וחשוב יותר."
לא יתווכח עם המלך מי שחיו יקרים לו. חזרו שני בעלי המלאכה לסדנאות שלהם, שניהם חושבים מה לעשות כדי לגבור על המתחרה במלאכה.
שבוע ימים הקציב להם המלך לביצוע.
תוך שבוע חזרו שני בעלי המלאכה לארמון, כל אחד עם חבילה שלו עטופה היטב.
המלך יצא אליהם ואומר:
"עכשיו בחורים, תראו את האומנות שלכם."

ובעצמו מחייך. אמר לקרוא גם למלכה וגם לנסיך, בנו הצעיר, שגם הם יראו את האומנות.
המלך והמלכה התיישבו על הספסל והנסיך הצעיר עמד לידם. צורף הזהב יצא ראשון.
"צווה, הוד מלכותו, להביא הנה חבית גדולה עם מים."
הביאו חבית גדולה ומילאו אותה במים.
הצורף פתח את החבילה שלו, הוציא ממנה ברווז זהב ושם אותו על המים. הברווז שחה כמו חי, סיבב את ראשו, געגע, החליק במקור את נוצותיו.
המלך פתח את פיו מתדהמה והמלכה אומרת:

"זה ברווז חי ולא מזהב! בוודאי רק צבעו את הברווז בזהב!"
אמר הצורף:
"איזה חי הוא? אוכל לפרק אותו לחלקים ולהרכיב חזרה."
הוא הוציא את הברווז מהחבית, הוריד לו קודם את הכנפיים, אחר כך את הראש, ואחר כך פירק כולו לחלקים. שם את החלקים על השולחן ושוב התחיל להרכיב. הרכיב, שם את הברווז למים והברווז שחה עוד יותר טוב מקודם.
כל הנוכחים מחאו כפיים:
"זה אומן! עשה פלא כזה! עוד לא ראינו דבר כזה!"
והמלך פנה לנגר:

"עכשיו תראה את האומנות שלך."
הנגר השתחווה:
"צווה, הוד מלכותו, לפתוח חלון באולם."
פתחו את החלון. הנגר פתח את החבילה שלו והוציא ממנה עיט עשוי עץ. והעיט עשוי כל כך בדיוק שקשה היה להבדיל בינו ובין ציפור חיה. והנגר אמר:
"ברווז זהב יכול לשחות במים אבל העיט שלי יגיע עד העננים."
הוא התיישב על העיט וסיבב בורג. העיט הרים אותו ועף באוויר מהאולם המלכותי. כולם רצו לחלונות, הסתכלו, פתחו פיות, והנגר התחיל לעשות סיבובים באוויר על העיט.

הוא מסובב בורג ימינה, העיט יורד נמוך, מסובב אותו שמאלה, העיט עולה. מרוב התפעלות הכתר של המלך זז אל העורף, המלך מביט בחלון ולא מוריד עיניים מהעיט. וכולם סביב כאילו מתו. לא זזים. אומנות כזו עוד אף אחד לא ראה.

הנגר עשה סיבובים באוויר ואחר כך עף חזרה לאולם. שם את העיט בצד ואומר למלך:

"אז מה, מלכי הטוב, אתה מרוצה מהאומנות שלי?"

"אין לי מילים. אני מרוצה מאוד" ענה המלך "ואיך המצאת דבר כזה? איך הצלחת להתקין ברגים כאלה?"

הנגר התחיל להסביר למלך ופתאום המלכה צעקה:

"לאן אתה? לאן? תפסו אותו! תעצרו!"

כולם הסתובבו למשמע הצעקה ורואים – בזמן שהנגר דיבר עם המלך, הנסיך הצעיר קפץ על העיט, סיבב את הבורג ועף דרך החלון החוצה.

"תחזור מיד! לאן אתה עף? עוד תיהרג!" צועקים לו המלך והמלכה. והנסיך רק הניף את ידו ועף מעל גדר הכסף שסביב לארמון. הוא סיבב את הבורג והעיט התרומם לעננים ונעלם מהעיניים.

המלכה התעלפה והמלך התחיל לזעום. צעק על הנגר:

"אתה בכוונה המצאת מתקן כזה. רצית שנאבד את בננו היחיד. הי שומרים! קשרו אותו ושימו למרתף חשוך. ואם הנסיך לא יחזור תוך שבועיים, נוציא את הנגר לתליה."

תפסו את הנגר ושמו אותו במרתף תת-קרקעי.

והנסיך ממשיך על העיט הלאה והלאה. נעים לו לנסיך, מרווח, עננים סביב. הרוח שורקת באוזניים, תלתלי שערותיו מתנענעים, תחת הרגליים עננים עוברים,

והנסיך עצמו מרגיש כמו ציפור בעלת כנפיים. עף בשמיים לאן שרק ירצה.
לקראת ערב הוא הגיע למדינה לא מוכרת וירד בקצה העיר.
ראה שם בית קטן ודפק בדלת.
פתחה לו אישה זקנה.
"אנא סבתא, תרשי לי ללון אצלך. אני כאן זר לגמרי, לא מכיר איש ואין לי מקום לינה."
"ארשה לך ללון, בני. כנס. כאן מספיק מקום. אני חיה כאן לבדי.
הנסיך ארז את העיט, עטף אותו היטב וניכנס לבית של הזקנה.
האישה האכילה אותו והוא התעניין – איזו עיר זו, מי חי כאן, איזה דברים מעניינים אפשר למצוא כאן.
והזקנה מספרת:
"יש כאן דבר מיוחד אחד. במרכז העיר עומד ארמון המלך ובחצר מגדל גבוה. המגדל סגור בשלושים מנעולים ושלושים חיילים שומרים על הדלתות שלו. לא מרשים לאיש להיכנס. ובמגדל חיה בת המלך. מאז שנולדה סגרו אותה שם עם האומנת שלה, כדי שאף אחד לא יראה אותה. המלך והמלכה מפחדים שבתם תתאהב במישהו ותחליט לעזוב את הארץ. ולהם חבל להיפרד ממנה. היא הבת היחידה שלהם. וכך חיה שם הנערה המסכנה, ממש כמו בכלא חשוך.
"והנסיכה יפה היא ?" שאל הנסיך.
"זה אינני יודעת, בני, לא ראיתי בעצמי. אבל אנשים אומרים שהיא יפהפייה שאין בעולם יפה ממנה."
הנסיך רצה מאוד להציץ למגדל הזה. הוא שכב לישון אך לפני שנרדם תכנן כיצד אפשר יהיה לראות את הנסיכה.

למחרת, בדמדומים, עלה על עיט העץ שלו, התרומם עד העננים ועף אל המגדל מהצד שבו היה חלון. ניגש ודפק בזכוכית.

הנסיכה השתוממה. היא הביטה וראתה – בחלון בחור בעל יופי בלתי נראה.

"מי אתה בחור צעיר?" שאלה.

"פתחי את החלון. תכף אספר לך הכל."

הנערה פתחה חלון ועיט העץ עף לתוך החדר. הנסיך ירד, בירך את הנערה והתחיל לספר לה מי הוא ואיך הגיע לכאן.

ישבו יחד, הביטו זה על זו ולא יכלו להוריד עיניים אחת מהשני. שאל הנסיך האם היא תסכים להינשא לו.
"הייתי מסכימה ברצון" אמרה "אך אני חוששת שאבא המלך שלי ואמא המלכה לא יסכימו."
ובינתיים האומנת של הנסיכה, אישה רעה, שמעה את הכל. היא רצה מיד לארמון וסיפרה שאל הנסיכה בא מישהו, ועכשיו הם שם ביחד במגדל.

באו השומרים, עצרו את הבחור הצעיר והביאו אותו לפני המלך.
המלך יושב על כס המלכות, מרוגז, דופק בשרביט על שולחן.
"איך העזת אתה, שודד, להפר את צוו המלכותי שלי? אני מצווה להמית אתך מחר בתליה!"
הובילו את הנסיך למרתף כליאה, זרקו אותו שם ונעלו במנעולים חזקים.
למחרת העם התאסף בכיכר העיר. לאזרחים נודע שתולים בחור חוצפן שחדר לבת המלך במגדל.
העמידו את הגרדום, הגיע גם התליין וגם המלך עם המלכה באו לראות את ההוצאה להורג.

הביאו את הנסיך לכיכר והוא פנה למלך ואומר:
"הוד מלכותו, תסכים רק לבקשה אחרונה שלי."
פניו של המלך החמירו, אך לא רצה לסרב מול הקהל.
"דבר!"
"אני מבקש רק שיביאו לי את החבילה שנשארה בבית של הזקנה, שם לנתי."
המלך שלך שליח לביתה של האישה. הביאו את החבילה.
ובינתיים הובילו את הנסיך אל הגרדום. השליח נתן לו את החבילה והנסיך פתח אותה, קפץ על עיט העץ שהיה בתוכה ועלה מעל ראשם של כולם. עף מעל המלך, מעל הקהל.

המלך קרא:
"תפסו אותו, תחזיקו! הוא בורח!"
והנסיך כיוון את העיט אל המגדל, עף אל החלון המוכר, חטף את הנסיכה והושיב אותה לידו על העיט.
"עכשיו" אמר לה "אנו לא צריכים לפחד מכל רדיפה."
ועל העיט הם עפו חזרה לארצו של הנסיך.
שם ישב בכלא תת-קרקעי הנגר המסכן. כל הזמן רק חיכה – אולי יחזור הנסיך על עיט העץ. מחר יעברו שבועיים והוא יתלה בגרדום עם בן המלך לא יחזור עד אז.
ופתאום ראו כולם – עיט העץ עף חזרה, ועליו הנסיך, והוא לא לבדו. חוזר עם כלה יפהפה.

העיט ירד במרכז חצר הארמון. הנסיך הוריד את הנערה והלך אתה לאמא ואבא. סיפר להם איפה בילה שבועיים, לאן התעופף ומה קרה לו. ההורים מרוב שמחה סלחו לו על הכל וגם ציוו לשחרר את הנגר מהכלא.
ערכו חגיגה גדולה. שלושה חודשים נמשכו חגיגות החתונה.

צייר ל. ולאדימירסקי